

1. ΓΙΑΤΙ ΠΡΟΚΡΙΝΕΤΑΙ Η ΣΚΛΗΡΗ ΓΡΑΜΜΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΕΣΠΕΣ

Μέσο: . . . . . ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 18/05/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 18/05/2024

Σελίδα: 1

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

**ΓΙΑΤΙ ΠΡΟΚΡΙΝΕΤΑΙ
Η ΣΚΛΗΡΗ ΓΡΑΜΜΗ
ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΕΣΠΕΣ**

- Προειδοποίηση Μητσοτάκη για την ευρωπαϊκή πορεία των Σκοπίων

ΜΑΡΙΑ ΜΟΥΡΕΛΑΤΟΥ, ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΓΡΑΦΟΥΜ ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΡΜΑΚΟΛΑΣ,
ΣΙΜΩΝΙΔΑ ΚΑΤΣΑΡΣΚΑ, Γ.Π. ΜΑΛΟΥΧΟΣ Σ. 16-17

FOCUS Η ΑΛΛΟΨΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΤΗΣ SIMONIDA KACARSKA

Χάσμα μεταξύ λόγου και πολιτικής

Την Κυριακή 12 Μαΐου 2024 έγινε η ορκωμοσία της νεοεκλεγείσας προέδρου της Βόρειας Μακεδονίας Γκορντάνια Σιλιάνοφσκα. Ποτέ πριν δεν είχαν παρακολουθήσει με τέτοιο ενδιαφέρον οι γείτονές μας, η Ευρωπαϊκή Ένωση και οι Ηνωμένες Πολιτείες την ορκωμοσία προέδρου μας. Το διακύβευμα ήταν εφάν, στον όρκο της, η νεοεκλεγείσα πρόεδρος θα χρησιμοποιούσε τον όρο «Βόρεια Μακεδονία», που είναι η συνταγματική ονομασία της χώρας από το 2019. Όπως είχε γνωστοποιηθεί κατά την προεκλογική της εκστρατεία, η πρόεδρος δεν χρησιμοποιούσε το όνομα «Βόρεια Μακεδονία». Οι αντιδράσεις στο εσωτερικό της χώρας ήταν μεικτές, αλλά κρίσιμες. Η υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η προεβεία των ΗΠΑ και η Γερμανία, συμπεριλαμβανομένων των Χριστιανοδημοκρατών, δηλαδή του αδελφού κόμματος του VMRO-DPMNE, εξέδωσαν δηλώσεις που υποστηρίζουν τη Συμφωνία των Πρεσπών συνολικά.

Από πού προέκυψε αυτό; Το VMRO-DPMNE και η ίδια η Σιλιάνοφσκα έχουν αντιταχθεί στον τρόπο υποτίτλισης των συνταγματικών τροποποιήσεων του 2019. Οι περισσότεροι από τους υποστηρικτές του VMRO-DPMNE απέικαν από την ψηφοφορία στο δημοψήφισμα του 2018 και αντιτάχθηκαν στην αλλαγή του ονόματος. Οι καθυστερήσεις που ακολούθησαν στην ένταξη στην ΕΕ, οι οποίες συνδέονται με το βουλγαρικό βέτο στη Βόρεια Μακεδονία, οδήγησαν σε περαιτέρω απογοήτευση. Ο αδύναμος ρυθμός πρακτικής εφαρμογής της Συμφωνίας στην Ελλάδα προκάλεσε επίσης αντιδράσεις. Η Σιλιάνοφσκα, όσο αμφιλεγόμενη κι αν ήταν, έκανε έκκληση σε αυτά τα συναισθήματα, ωστόσο πολύ γρήγορα αναγνώρισε τη νέα νομική πραγματικότητα. Είκοσι τέσσερις ώρες μετά την ορκωμοσία, το υπουργικό συμβούλιο εξέδωσε επίσημη ανακοίνωση εξηγώντας ότι η πρόεδρος Σιλιάνοφσκα υπέγραψε τα επίσημα έγγραφα με το συνταγματικό όνομα και θα το χρησιμοποιήσει στις επίσημες επικοινωνίες, διατηρώντας παράλληλα το προσωπικό δικαίωμα χρήσης του «Μακεδονία».

Ωστόσο, ενώ το VMRO-DPMNE παραμένει ασαφές σε επίπεδο πολιτικού λόγου για τη Συμφωνία, θα ήταν λάθος να υποτιμηθεί η πρακτική εφαρμογή της Συμφωνίας στη Βόρεια Μακεδονία από τον Φεβρουάριο του 2019. Η αλλαγή του ονόματος έπειτα από 30 χρόνια ύπαρξης της ανεξάρτητης «Δημοκρατίας της Μακεδονίας» δεν ήταν ούτε εύκολη ούτε απλή διαδικασία. Παραμερίζοντας τα διλήμματα στη σφαίρα των προσωπικών ελευθεριών, η αλλαγή έχει επηρεάσει κάθε πολίτη της χώρας μέσω της επανέκδοσης όλων των (συμπεριλαμβανομένων των έγκυρων) προσωπικών εγγράφων, ιδιαίτερα των διαβατηρίων. Από τον Φεβρουάριο του 2024 παραβιάζεται το δικαίωμα εξόδου από τη χώρα χιλιάδων πολιτών της Βόρειας Μακεδονίας καθώς δεν μπορούσαν να αποκτήσουν διαβατήριο με το νέο όνομα λόγω καθυστερήσεων στις διαδικασίες προμηθειών. Μάλιστα, το υπουργείο Εσωτερικών από τον Ιανουάριο του 2024 διοικείται από έναν υπουργό διορισμένο από το VMRO-DPMNE. Σε αντίθεση με τον πολιτικό λόγο, αυτός ο ίδιος ο υπουργός δεν αμφισβήτησε ποτέ την έκδοση εγγράφων με το νέο όνομα, αντίθετα το διευκόλυνε στην πράξη.

Ταν και πόσο θα διαρκέσει αυτό το χάσμα μεταξύ του λόγου και της πολιτικής, ειδικά υπό το φως της επερχόμενης ισχυρής κυβέρνησης υπό την ηγεσία του VMRO-DPMNE, μένει να φανεί. Περαιτέρω να πούμε ότι για όλους εμάς που ζούμε και στις δύο πλευρές των κοινών μας συνόρων, η καλή τι πίστη εφαρμογή της Συμφωνίας στην πράξη θα έκανε τη ζωή όλων μας πολύ πιο εύκολη.

Η Σιμονίδα Κασάρσκα είναι διευθύντρια του Ινστιτούτου Ευρωπαϊκής Πολιτικής στα Σκόπια

Βόρεια Μακεδονία

Σκληρή γραμμή από

Προειδοποίηση Μπισσιτάκη ότι οι δηλώσεις από τη γείτονα αφήνουν ορθάνοιχτο το ενδεχόμενο να καθυστερήσουν περαιτέρω ή ακόμη και να μπλοκάρουν οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις των Σκοπίων

ΤΩΝ ΜΑΡΙΑΣ ΜΟΥΡΕΛΑΤΟΥ ΚΑΙ ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΛΙΟΠΟΥΛΟΥ

Σκληρή προημνύεται το προσεχές διάστημα η στάση της Αθήνας απέναντι στα Σκόπια, στον απόηχο της θύελλας αντιδράσεων από την επιλογή της νέας προέδρου Γκορντάνια Σιλιάνοφσκα-Ντάβκοβα να αποκαλέσει, κατά την ορκωμοσία της, τη χώρα «Μακεδονία» – κάτι που εκ των υστέρων απέδωσε σε «πράξη ατομικού δικαιώματος αυτοδιάθεσης και αυτοπροσδιορισμού», με το γραφείο της να διαβεβαιώνει πως «θα τηρήσει την επίσημη εφαρμογή του συνταγματικού ονόματος». Ενόψει της κλίσης της 9ης Ιουνίου, το ζήτημα στην Ελλάδα έχει μετατραπεί σε πεδίο πολιτικής αντιπαράθεσης. Η αξιωματική αντιπολίτευση ζητεί ψήφιση των τριών μνημονίων της Συμφωνίας των Πρεσπών που εκκρεμούν, τα οποία και κατέθεσε στη Βουλή ως πρόταση νόμου, ενώ ο Έλληνας Πρωθυπουργός ξεκαθαρίζει πως η μη κύρωση των μνημονίων ήταν «συνειδητή» επιλογή της Ελλάδας που συνιστά όλο διαπραγματευτικό, ενώ έκανε λόγο

και για «δικαίωση της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής».

«Από την καρδιά της Μακεδονίας, θα είμαι απολύτως ξεκάθαρος. Δεν είχαμε ψηφίσει τη Συμφωνία των Πρεσπών. Αν όμως κάποιος πιστεύουν ότι μπορεί να μη σεβαστούν τη Συμφωνία, ο δρόμος τους για την Ευρώπη θα μείνει κλειστός και τα μνημόνια δεν θα κυρωθούν» τόνισε χθες ο Κυριάκος Μπισσιτάκης, ξεκαθαρίζοντας πως η ελληνική κυβέρνηση δεν θα κυρώσει τα μνημόνια όσο δεν υπάρχει από την άλλη πλευρά πλήρης συμμόρφωση. «Η Ελλάδα θα παρακολουθεί στενά την κατάσταση στη Βόρεια Μακεδονία» τόνισε από την Πράγα όπου βρισκόταν ο Γιώργος Γεραπετρίτης, στέλλοντας σαφές μήνυμα προς τη νέα πολιτειακή και πολιτική ηγεσία των Σκοπίων: «Ζητούμε από την κυβέρνηση και την πρόεδρο της Βόρειας Μακεδονίας να εφαρμόσουν

Κλεφτοπόλεμο φέρνουν

Ηταν ένα από τα πιο... ψι-κεδελικά τριμερα της πρόσφατης ελληνικής δι-πλωματικής ιστορίας. Τόσο, ώστε έφτασε να κάνει μία επίσκεψη Έλληνα Πρωθυπουργού στην Αγκυρα με πλήθος ακανθώδη ζητήματα ανοικτά να μοιάζει το χαλαρό σκέ-λος του! Δεν ήταν βέβαια, όμως «εξωτερικό» τουλάχιστον έδειχνε πιο πολιτισμένο και υπό ελεγχό- από δύο άλλα που έσκασαν σαν βόμβες βυθού με τα κύματα να φτάνουν στον ουρανό.

Αφενός, ήταν η απόκλιτη φίστα του αλβανού πρωθυπουργού Ράμα στην Αθήνα που ήρθε στην ελληνι-κή πρωτεύουσα να δείξει ποιος... κάνει κουμάντο στις ελληνοαλβανι-

News analysis

ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Π. ΜΑΛΟΥΧΟΥ

κές σχέσεις. Πήγε να δείξει λίγο... χαρακτήρα, αλλά δεν του κράτησε: εδώ τα είπε περιεργά αν και μαζε-μένα, μα μόλις επέστρεψε στη χώρα του βρήκε τον εαυτό του...

Όμως αυτό δεν ήταν το χειρότερο: η διαρκής περιπέτεια (ο κίνδυνος είχε επισμανθεί εντονότατα πριν από τη Συμφωνία) έρχεται από τα Σκόπια: η νέα εθνικίστρια πρόεδρος της χώρας έχει διαγράψει από το

λεξιλόγιό της τον όρο «Βόρεια» στην ονομασία της χώρας. Και το έδειξε από το πρώτο λεπτό της θητείας της, προκαλώντας ταραχή. Η αλή-θεια είναι ότι εδώ, σε αντίθεση με τα της Αλβανίας που έτυχε ήδη πλύ-ρους ευρωπαϊκής στήριξης, υπήρξε καταγιοσμός άμεσων αντιδράσεων: στην Ελλάδα, στις ΗΠΑ, στο ΝΑΤΟ, στη Βουλγαρία, κάποιες ευρωπαϊ-κές χώρες, ακόμα και στην ίδια τη Βόρεια Μακεδονία, όπου μελν της ίδιας της κυβέρνησης μιλν έως για ακυρότητα της προεδρικής ορκωμοσίας.

Ολες αυτές οι αντιδράσεις όμως έχουν πολύ σοβαρό πρόβλημα που τους στερεί κά- δυνάμει να αποκτήσουν ουσιώδες περιεχό-

την Αθήνα

πλήρω τη Συμφωνία των Πρεσπών. Είμαστε ανοικτοί να συζητήσουμε περαιτέρω, αλλά υποχωρήσεις στα προαπαιτούμενα δεν μπορούν να γίνουν ανεκτές.

Στον δρόμο της προέδρου

Εν αναμονή της στάσης που θα επιλέξει να υιοθετήσει ως προς το ζήτημα η νέα κυβέρνηση όταν σχηματιστεί και με δεδομένες τις

ήδη διατυπωμένες προειδοποιήσεις ΕΕ και ΝΑΤΟ, από την Αθήνα έχουν μπει στο μικροσκόπιο όλοι οι πιθανοί μοχλοί πίεσης σε περίπτωση που τα Σκόπια επιλέξουν τον δρόμο της «ανιπακοής».

Σε κάθε περίπτωση, ο δρόμος που οδηγεί προς την πλήρη ένταξη μοιάζει να είναι προσωρινά κλειστός λόγω έντονων πολιτικών... καταλισθήσεων. Οι δηλώσεις της Σιλβάνοφσκα αφίνουν ορθάνοιχτο το ενδεχόμενο να καθυστερήσουν περαιτέρω ή ακόμη και να μπλοκάρουν οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις. Πολύ περισσότερο καθώς και ο γέγνης του VMRO DPMNE - και επόμενος πρωθυπουργός, πλν μεγάλου απροόπτου - Κρίστιαν Μίτοσκοκι, ισχυρίστηκε ότι δεν υφίσταται κανενός είδους παραβίαση της Συμφωνίας των Πρεσπών από τις δηλώσεις της προέδρου, διατηρώντας και για τον ίδιο ανάλογο δικαίωμα. Μάλιστα κάλεσε την Αθήνα «να σταματήσει τις απειλές» και διεμήνυσε πως η δική του κυβέρνηση δεν θα επαναλάβει τα σφάλματα του παρελθόντος: «Αν νομίζουμε ότι παραβιάσαμε τη Συμφωνία, τότε υπάρχει Διεθνές Δικαστήριο».

Η στάση της Βουλγαρίας

Όσον αφορά τη Βουλγαρία, από την άλλη, μπορεί να επικαλείται και το γεγονός ότι η Βόρεια Μακεδονία δεν έχει προχωρήσει στην αναθεώρηση του Συντάγματος της βάσει όσων προβλέπει η πρόταση που είχε καταθέσει η Γαλλία και υιοθετήθηκε στο τέλος του 2022.

Το δεδομένο αυτό δύσκολα θα αλλάξει στο ορατό μέλλον, καθώς για την αναθεώρηση απαιτείται πλειοψηφία δύο τρίτων στη βουλή, η οποία είναι εξαιρετικά δύσκολο, αν όχι αδύνατο, να επιτευχθεί, με δεδομένο ότι το VMRO κέρδισε 59 από τις 120 έδρες, ενώ άλλες 6 διασφαλίσε ένα μικρότερο κόμμα που κινείται στη γραμμή του «αριστερού εθνικισμού».

Πάντως, όσοι ασχολούνται με τα ευρωπαϊκά και βαλκανικά θέματα γνωρίζουν ότι ο δρόμος προς την ΕΕ δεν ανοίξε ποτέ διπλάτα για το γειτονικό κράτος. Κι αυτό, παρά το ότι έχουν συμπληρωθεί ήδη 20 χρόνια από τον Μάρτιο του 2004 όταν, επί ελληνικής προεδρίας, κατατέθηκε επισήμως η αίτηση ένταξης, αλλά και παρά τις αλλεπάλληλες υποσχέσεις που έχουν δοθεί προς τις κυβερνήσεις και τον λαό της Βόρειας Μακεδονίας.

Στην πραγματικότητα θα ήταν άδικο να χρεώσει κανείς στα Σκόπια τη μεγάλη καθυστέρηση. Για του λόγου το αληθές, ήταν ο Εμανουέλ Μακρόν που τον Οκτώβριο του 2019, είχε θέσει βέτο στην έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων προβάλλοντας το επιχείρημα πως η ΕΕ είναι αναγκασμένη πρώτα να λύσει τα εσωτερικά της προβλήματα και να αναθεωρήσει τις συνθήκες της και στη συνέχεια να προχωρήσει σε διευρύνση. Ο πρόεδρος της Γαλλίας ερμήνευε τόνε το σχήμα της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Ένωσης, με τη φιλοδοξία να εντάξει σε αυτό και όχι στην ΕΕ τα περισσότερα από τα υποψήφια προς ένταξη κράτη, αφινόντάς τα να περιμένουν επί αόριστον στον «προθάλαμο».

το όνομα και οι Πρέσπες

μενο: προσκρούουν σε τρία «παγόβουνα» τα οποία, κάτω από την επιφάνεια, συνιστούν μία τεράστια ενιαία αμετακίνητη μάζα:

Το πρώτο, είναι οι συνεχείς τακτικοί που μπορούν να γίνονται διαρκώς στο εξής από διάφορες πλευρές από τη γείτονα χώρα. Το δεύτερο, είναι οι περιοριστικές αγκυλώσεις της ίδιας της Συμφωνίας των Πρεσπών που n... «απενεργοποίηση» της είναι μέτρο στο οποίο η Ελλάδα πολύ δύσκολα θα μπορούσε (και επίσης θα ήθελε) να καταφύγει. Και, το τρίτο, είναι ασφαλώς το πιο σημαντικό: ότι μπορεί να φωνάζουν τώρα διάφορα τρίτα μέρη, αλλά εκείνο που ουδέποτε θα θεωρούσαν νοητό να συμβεί, θα

ήταν ακριβώς μία τέτοια διαδικασία ακύρωσης. Επειδή οι λόγοι για τους οποίους η Ελλάδα πείστηκε επί τόσο χρόνια να κλείσει αυτό το ζήτημα με τέτοιο τρόπο, όπως και τελικά συνέβη από τον Τσίπρα και τον ΣΥΡΙΖΑ, κάθε άλλο παρά έχουν εκλείψει. Και ασφαλώς οι Σκοπιοί το γνωρίζουν αυτό πάρα πολύ καλά. Άλλωστε η ένταξη στο ΝΑΤΟ έχει ήδη ολοκληρωθεί.

Ακόμα λοιπόν κι αν η νέα ηθική κίστρια πρόεδρος τελικά κά-νει πίσω, που δεν δείχνει άλλωστε τέτοιες διαθέσεις, ποιος και πώς μπορεί να διασφαλίσει ότι αυτό θα είναι μόνιμο; Και ότι το ίδιο θα κάνουν όλοι στην εξουσία

στη γείτονα χώρα; Ουδείς. Και ούτε πρόκειται. Τι να γίνει δηλαδή; Να μπει μία... ταρίφα του τύπου «στα δέκα «Μακεδονία» σκετά καίγεται»; Αρχίζει δηλαδή η διαδικασία ακύρωσης; Αστεϊότητες. Δεν πρόκειται να συμβεί.

Κατ' ουσίαν, μπαίνουμε πλέον σε έναν αέναο υβριδικό εμφύλιο πόλεμο. Στην πραγματικότητα η Συμφωνία των Πρεσπών έχει πλέον κλειδώσει την Ελλάδα σε θέση αδυναμίας δεν μπορεί να την προστατεύσει από τέτοιου είδους «αντάρτικο». Και οι σύμμαχοι της χώρας θέλουν μεν νηρμία, όμως, πάνω απ' όλα, θέλουν τα Σκόπια μέσα. Οχι μόνον στο ΝΑΤΟ, αλλά, πολύ σύντομα, μαζί με την λβανία, και στην ΕΕ.

ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗ ΑΡΜΑΤΟΚΟΛΑ

Λεπτές ισορροπίες σε τεντωμένο σχοινί

Το VMRO-DPMNE προχωράει γοργά στο σχέδιό του για πολιτική κυριαρχία στη Βόρεια Μακεδονία (BM) και αποδόμηση του μηχανισμών πολιτικής ισχύος της προηγούμενης κυβέρνησης. Πρώτο βήμα θα είναι ο σχηματισμός κυβέρνησης με ισχυρό ολα-βομακεδονικό πυλώνα και ένα σχετικά αδύναμο και σταθθαί αλβανικό εταίρο (συνασπισμός VLEN).

Βασικά στόχευση και η απόλυτη αποδυνάμωση του απερχόμενου DUI, σημαντική πολιτική έκφραση της αλβανικής κοινότητας και «κόκκινο πανί» για πολλούς Σλαβομακεδόνες.

Το VMRO-DPMNE επιδιώκει αυτομόληση προς την πλευρά του τριών βουλευτών για την εξασφάλιση απόλυτης πλειοψηφίας των 61 εδρών. Ενώ η Κεντρική Εκλογική Επιτροπή έκανε δεκτές ενστάσεις κατά της εκλογικής διαδικασίας σε επτά δήμους. Αν τελικά γίνουν εκεί επαναληπτικές εκλογές είναι πολύ πιθανό να απολέσει το DUI δύο ακόμα έδρες.

Απώτερος στόχος όλων αυτών των ενεργειών του VMRO-DPMNE είναι να βρεθεί, μαζί με τον κυβερνητικό εταίρο VLEN, σε απόσταση αναπνοής από την πλειοψηφία 2/3 (80 έδρες). Θα μπορεί να περάσει τότε υπεσχρημένες θεσμικές αλλαγές, που θα δώσουν την αίσθηση ριζικών αλλαγών. Στο πίσω μέρος του μυαλού των ηγετών του, ίσως είναι και ένας μη-δημοφιλής συμβιβασμός με τη Σόφια, για τον οποίο χρειάζεται η πλειοψηφία των 2/3, που πιθανότατα δεν θα πραγματοποιηθεί στους πρώτους μήνες διακυβέρνησης.

Η Ελλάδα επικεντρώνεται βέβαια στη χρήση του ονόματος «Μακεδονία» από τους νικητές των εκλογών. Το VMRO-DPMNE δοκίμασε έκπληξη από την άμεση διεθνή αντίδραση, μετά το επεισόδιο ορκωμοσίας της νέας προέδρου. Είναι πάντως προφανές από τις επίσημες δηλώσεις προέδρου και μελλοντικού πρωθυπουργού ότι δεν έχουν σκοπό να χρησιμοποιούν τη συνταγματική ονομασία της χώρας.

Προφανής είναι και η διαφορετική ερμηνεία περί αποδοχής της Συμφωνίας των Πρεσπών. Η υπό διαμόρφωση θέση της επερχόμενης κυβέρνησης είναι ότι σεβασμός της συμφωνίας σημαίνει αποδοχή του «Βόρεια Μακεδονία», για επίσημη χρήση (αλληλογραφία, έγγραφα), αλλά όχι στον δημόσιο λόγο. Θέση που συμπληρώνεται από ένα ελάχιστο πιστικό επιχείρημα περί αναπαλλοτρίωτου δικαιώματος αυτοπροσδιορισμού.

Είναι ένα λεπτό σημείο που ίσως οδήγησε σε επανάπαυση την αμερικανική διπλωματία, μετά τις διαβεβαιώσεις του VMRO-DPMNE ότι θα σεβαστεί τη συμφωνία, όταν έρθει στην κυβέρνηση. Για το VMRO-DPMNE, σεβασμός της συμφωνίας και μη χρήση του «Βόρεια» δεν είναι ασύμβατα. Η Ελλάδα θα πρέπει να επενδύσει διπλωματικό κεφάλαιο, ώστε να μείνει αρραγές το διεθνές μέτωπο κριτικής στην κυβέρνηση της BM, ειδικά όταν αυτή θα μιλάει με μετριοπάθεια στον διεθνή παράγοντα, θα επιμένει ότι επιδιώκει συνεννόηση με την Αθήνα και ότι σεβεται τη Συμφωνία των Πρεσπών.

Προσοχή επίσης απαιτείται στο τι λέγεται και πράττεται στην Ελλάδα. Η επιμονή για τήρηση της συμφωνίας πρέπει να αφορά και την ελληνική πλευρά. Επιστροφή στη χρήση όρων «Σκόπια», «Σκοπιανός», πέρα από προφανή ενίσχυση ενός κακώς νοούμενου πατριωτικού προφίλ, μόνο κόστος μπορεί να έχει. Πολύ απλά, για να πείθει η Ελλάδα πρέπει και η ίδια να τηρεί το γράμμα και το πνεύμα της συμφωνίας.

Και επειδή στο τέλος του δρόμου διόλου απίθανο οι δύο χώρες να οδηγηθούν εκ νέου στο Διεθνές Δικαστήριο, τα παραστατήρια και των δύο πλευρών θα έχουν συνέπεια. Είναι γνωστό, άλλωστε, ότι η Ελλάδα έχασε την προηγούμενη μάχη με την ΠΙΔΜ στη Χάγη, και γιατί επιστρέφοντας οι τότε κυβερνητικοί παράγοντες από τη Σύνοδο του Βουκουρεστίου, για λόγους εσωτερικής κατανάλωσης, επιβεβαίωσαν λεκτικά τις αιτιάσεις των Σκοπίων.

Ο Ιωάννης Αρματόκολα είναι αναπληρωτής καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, επικεφαλής του Προγράμματος Νοσηματολόγης Ευρώπης του EUNAMET